

Juhan Kunderi surmast möödub 110 aastat

24. aprillil möödub 110 aastat tuntud eesti kirjamehe ja kooliõpetaja Juhan Kunderi surmast.

Rakvere kooli- ja kultuurieluga oli paljude looduslooõpikute ja muinasjuturaamatute autor Juhan Kunder seotud alates 1876. aastast, mil ta alustas õpetajana tööd Pikk tänav 29 asunud elementaarkoolis. Noor energiline koolmeister leidis raudtee valmimise tõttu kiiresti arenema ja kasvama hakanud linnakeses kohaliku intelligentsi hulgas mõttekaaslast, mistõttu linna üldine vaimuelu sel kümnendil, mil Juhan Kunder Rakveres elas, oli üsna vilgas. See oli aja järk eesti kultuuriloos, kus üks isik pidi kultuurielu edasi viima mitmes lõigus.

Teada on, et koolmeistri tööle lisaks juhatas Juhan Kunder kohalikke laulukoori, otsis neile repertuaari. Näitemänguseltskondadele kirjutas ta näidendeid ja tihipeale tõi ise need näitejuhi- na ka lavale. Oma põhitöös kooliõpetajana lähtus ta kooli vajadustest: tal tuli ise kirjutada ja tõlkida looduslooõpikuid, kujundada neid. Juhan

Kunderi tollaegset loodusteaduslikku sõnavara kasutatakse kooliõpikutes tänapäevalgi. Ta oli kindel emakeelse kooli eest võitleja, ühinedes sel eesmärgil Eesti Aleksandrikooli liikumisega.

Juhan Kunderit peetakse Fr. R. Kreutzwaldi vääriliseks järglaseks rahvaluule, eriti muinasjuttude kogujana ja kirjutajana, rahvusliku kultuuripärandi säilitajana.

Juhan Kunder suri 1888. aasta mais Peterburis ning tema matusepäeval 30. mail esines ka Eesti Kirjameeste Seltsi esindaja M. Vares, kes tegi kokkuvõtte Juhan Kunderi elutööst. 1938. aastal, Juhan Kunderi 50. surmaaastapäeval, püstitas Rakvere linnavalitsus Juhan Kunderi tänavale mälestussamba (skulptor R. Haavamägi). Juhan Kunderi 110. surmaaastapäeval, 24. aprillil kinnitatakse Juhan Kunderi Seltsi algatusel mälestustahvel Pikk tänav 29 majale, kus viljakas kooli- ja kirjamees elas ja töötas aastatel 1876–1886.

Erna Vilu,
Juhan Kunderi Seltsi esimees